Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000252977

Datum
27 mei 2026

Opgesteld door
[redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)
4

Aan Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Van Directie Herstel Perspectief Groningen

nota

Ontwikkelingen NPG, EAG en SAG

Aanleiding

Het Nationaal Programma Groningen (NPG) heeft de Imagomonitor 2025 en de Monitor 2025 uitgebracht. Verder is een tussenevaluatie 2026 gepubliceerd en wordt de looptijd van het NPG verlengd. Ook de Economische Agenda voor Groningen Noord-Drenthe (EAG) is volop in ontwikkeling, evenals de positie van de nieuwe directeur van de Sociale Agenda (SAG). Dit geeft aanleiding de Tweede Kamer te informeren. Met de bijgevoegde Kamerbrief wordt de Tweede Kamer hierover geïnformeerd.

Geadviseerd besluit

- U wordt verzocht in te stemmen met verzending van de Kamerbrief ontwikkelingen NPG, EAG en SAG.

Kern

- Met deze brief informeert u de Kamer over de gepubliceerde monitor 2025 en imago monitor 2025 van het NPG. Deze gaan in op de ontwikkelingen van de brede welvaart en het imago van Groningen.
- Verder staat u in deze brief stil bij de tussenevaluatie van het NPG 2026 en de aanstaande verlenging van de looptijd van het NPG.
- Daarnaast informeert u de Kamer over een aantal recente ontwikkelingen met betrekking tot de governance van de Economische Agenda (doet u daarmee de motie Bamenga (nr. 1314) af) en de verlenging van de opdracht van de kwartiermaker van de Economische Agenda.
- Tot slot staat u stil bij de nieuwe directeur van de Sociale Agenda.

Toelichting

- Het Nationaal Programma Groningen is in 2019 gestart als langjarige samenwerking tussen Rijk en regio gericht op versterking van de brede welvaart en verbetering van het toekomstperspectief van Groningen. Het programma kent vier centrale ambities: economie, werken en leren, leefbaarheid en natuur & klimaat.
- De Monitor 2025 laat zien dat Groningen zich sinds de start van het NPG positief ontwikkelt op verschillende indicatoren van brede welvaart. De economie groeit, de arbeidsparticipatie neemt toe en er zijn positieve ontwikkelingen zichtbaar op het gebied van duurzaamheid en onderwijs. Tegelijkertijd blijft de brede welvaart in Groningen als geheel achter bij het landelijk gemiddelde, met name in delen van Oost-Groningen.

- De Imagomonitor 2025 laat zien dat het imago van Groningen zich voorzichtig herstelt na de terugval in 2023. Positieve associaties met ruimte, groen en leefkwaliteit nemen toe, hoewel de impact van de gaswinningsproblematiek zichtbaar blijft.
- De tussenevaluatie concludeert dat het NPG veel kwalitatief sterke projecten mogelijk heeft gemaakt, maar dat de programmatische samenhang en structurele impact verder versterkt moeten worden. De evaluatie adviseert onder meer om sterker te sturen op samenhang, focus en hefboomwerking van investeringen.
- Daarnaast blijkt vanuit administratief oogpunt dat verlenging van de bestuursovereenkomst noodzakelijk is om uitvoering, monitoring en financiële verantwoording van het programma zorgvuldig te kunnen afronden. De huidige SPUK-systematiek loopt door tot en met 2032, waarbij de eindverantwoording plaatsvindt in 2033. Daarom wordt voorgesteld de looptijd van het programma formeel te verlengen tot eind 2033.
- Verder wordt in de brief ingegaan op de Economische Agenda. In juni 2025 is deze vastgesteld door de betrokken regionale raden en staten en de ministerraad. De EAG is onderdeel van de kabinetsreactie op de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen (PEAG).
- De EAG richt zich op structurele versterking van de economie in Groningen en Noord-Drenthe. Het moet leiden tot een regio met voldoende werk, goede opleidingsmogelijkheden en kansen voor ondernemers. Een regio waar mensen prettig kunnen wonen, leven en werken. Nu en in de toekomst.
- De EAG is een investeringskader dat bijdraagt aan het structureel vergroten van de brede welvaart in de regio tot het landelijk gemiddelde. Ook de Sociale Agenda Groningen (SAG) draagt bij aan het structureel verhogen van de brede welvaart. Beide agenda's zijn een invulling van de zorgplicht op het gebied van brede welvaart.
- De EAG (en SAG) is een agenda voor en door de regio. Met de regionale overheden is afgesproken dat zij de agenda gaan uitvoeren. Hier richten zij op dit moment een Gemeenschappelijke Regeling voor op – met daaraan gekoppeld een triple-helix stichting. De rijksoverheid wordt agenda lid van de gemeenschappelijke regeling. U wordt hier op een later moment over geïnformeerd.
- Tot slot informeert u de Kamer over de nieuwe directeur van de Sociale Agenda, als opvolger van Henk Nijboer (regeringscommissaris Groningen)